

Sygn. akt IV CSK 595/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku E. S.

przy uczestnictwie B. B., E. B., S. B., B. B., A. F., Gminy S., Z. P., J. W., J. W., W. W. i E. W.

o stwierdzenie zasiedzenia,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 30 kwietnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Okręgowego w L.

z dnia 11 marca 2020 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2018 r. Sąd Rejonowy w Ł. stwierdził, że własność nieruchomości szczegółowo opisanej w sentencji nabyli przez zasiedzenie z dniem 4 listopada 2001 roku S. B., syn W. i W. z domu K., i B.B. z domu W., córka F. i L. - na zasadach wspólności ustawowej małżeńskiej.

Postanowieniem z dnia 11 marca 2020 r. Sąd Okręgowy w L., orzekając na skutek apelacji uczestniczki Z. P., zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek o stwierdzenie zasiedzenia oddalił. U podstaw

uwzględnienia apelacji i oddalenia wniosku legło stwierdzenie - wyprowadzone w oparciu o odmienną ocenę całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego - że S. i B. małżonkowie B. nie byli samoistnymi posiadaczami nieruchomości objętej wnioskiem przez okres niezbędny do jej zasiedzenia (art. 172§ 2 k.c.).

Od postanowienia Sądu drugiej instancji skargę kasacyjną złożyła wnioskodawczyni E. S.

Wnosząc o jej przyjęcie do rozpoznania powołała się na oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹§ 1 pkt 4 k.p.c.) Zdaniem skarżącej nie sposób zgodzić się z poglądami i ocenami stojącymi u podstaw zaskarżonego postanowienia, że takie zachowania posiadacza nieruchomości jak zamieszkiwanie na niej, wykonywanie czynności i prac zmierzających do zachowania substancji nieruchomości, wznoszenie zabudowań gospodarczych w postaci budynku stodoły i obory, a także dokonywanie nieformalnych zamian części nieruchomości nie świadczy o samoistnym posiadaniu nieruchomości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek

o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego lakonicznej argumentacji nie pozwala przyjąć, by skarga była - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

Istota posiadania samoistnego i posiadania zależnego oraz jego związek z okolicznościami faktycznymi konkretnej sprawy, była już wielokrotnie wyjaśniana w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07, OSNC 2008, nr 5, poz. 43, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2014 r., III CZP 8/14, OSNC 2015, nr 1, poz. 6, uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991r., III CZP 108/91, OSNCP 1992, nr 4, poz. 48 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1961 r., CR 961/60, NP. 1962, nr 12, s. 1688, z dnia 7 maja 1986r., III CRN 60/86,

OSNCP 1987, nr 9, poz.138, z dnia 4 października 1979r., III CRN 163/79, OSNCP 1980, nr 5, poz. 95, z dnia 9 października 1996r., III CKU 8/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 38, z dnia 1 kwietnia 2011r., III CSK 184/10, OSNC-ZD 2012, nr B, poz. 24, z dnia 7 kwietnia 2011 r., IV CSK 425/10, OSNC-ZD nr B/2012, poz. 27, z dnia 9 grudnia 2014r., III CSK 336/13, OSNC-ZD 2016, nr 1, poz.16, i z dnia 20 marca 2014r., II CSK 279/13, OSNC 2015, nr 3, poz. 35).

W tego rodzaju sprawach istotne znaczenie dla kwalifikacji posiadania jako samoistnego lub zależnego i dokonania subsumpcji pod określoną normę prawną, ma dokonanie uprzedniej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, będących podstawą ustaleń faktycznych, a więc kwestie usuwające się spod kontroli sądu kasacyjnego. Skarżąca problematyki tej uwzględnia budując argumentację skargi w znacznej mierze na kwestionowaniu ustalonego przez Sąd drugiej instancji stanu faktycznego, co wiąże następnie z kwalifikacją charakteru posiadania.

Z motywów zaskarżonego orzeczenia nie wynika natomiast, by dokonana przez Sąd drugiej instancji - w wiążącym Sąd Najwyższy stanie faktycznym sprawy (art. 398³ §3 i 398¹³§ 2 k.p.c.) - kwalifikacja posiadania S. i B. małżonków B., nie odpowiadała wpracowanym w tym zakresie w orzecznictwie Sądu Najwyższego kryteriom pozwalającym na odróżnienie posiadania samoistnego i zależnego.

Z tych względów, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

ke